

**DİYARBAKIR
VE ÇEVRESİNDE
KÜLTÜREL MİRAS
VE TURİZM**

Dr. Recep AKSU

© Copyright 2019

Bu kitabın, basım, yayın ve satış hakları Akademisyen Kitabevi A.Ş.'ne aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kağıt ve/veya başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz. Tablo, şekil ve grafikler izin alınmadan, ticari amaçlı kullanılamaz. Bu kitap T.C. Kültür Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır.

ISBN	Sayfa ve Kapak Tasarımı
978-605-258-399-9	Akademisyen Dizgi Ünitesi
Kitap Adı	Yayıncı Sertifika No
Diyarbakır ve Çevresinde Kültürel Miras ve Turizm	25465
Yazar	Baskı ve Cilt
Dr. Recep AKSU	Bizin Dijital Matbaa
Yayın Koordinatörü	Bisac Code
Yasin Dilmen	TRV016000
	DOI
	10.37609/akya.1188

GENEL DAĞITIM
Akademisyen Kitabevi A.Ş.

*Halk Sokak 5 / A
Yenişehir / Ankara
Tel: 0312 431 16 33
siparis@akademisyen.com*

www.akademisyen.com

*Üzerimde emeği olan tüm hocalarıma ve özellikle danışmanım
Prof. Dr. Suna DOĞANER'e,
ve Diyarbakır'da tanıştđım tüm sevdiklerime...*

İÇİNDEKİLER

Önsöz	vii
Giriş	1
Kültür Turizminin Tarihçesi.....	7
Diyarbakır ve Çevresinde Uygarlıklar ve Kültürel Miras	12
1. Bölüm	
Prehistorik Miras ve Turizm	29
1.1. Paleolitik Turizm Açısından Mağaralar ve Kaya Sığınakları	36
1.1.1. Kayaaltı Mağarası.....	37
1.1.2. Paleolitik Turizme Ait Diğer Mağaralar ve Kaya Sığınakları.....	39
1.2. Mağaraların Turizm Açısından Düzenlenmesi	41
1.3. Paleolitik Turizmde Mekânsal Planlama	43
1.4. Neolitik Miras ve Turizm.....	45
1.5. Neolitik Turizme Yönelik Alanlar: Taş Devri Köyleri/Höyükler.....	49
1.5.1. Çayönü Höyüğü	54
1.5.2. Körtik Tepe Höyüğü.....	58
1.5.3. Ziyaret Tepe Höyüğü.....	60
1.5.4. Giricano Höyük	62
1.5.5. Üçtepe Höyüğü	63
1.6. Müzelerde Neolitik Turizm	65
1.7. Neolitik Turizmde Mekânsal Planlama	68
2. Bölüm	
Arkeolojik Miras ve Turizm	73
2.1. Araştırma Alanında Arkeolojik Turizm:	
Uygulamalar ve Olanaklar	76
2.1.1. Arkeolojik Miras Turizmine Yönelik Mağara	
ve Kaya Sığınakları	78
2.1.2. Kaya Mezarları.....	93
2.1.3. Kaleler ve Surlar.....	97
2.1.4. Araştırma Alanında Antik Tapınaklar: Mithras Tapınağı.....	117
2.1.5. Araştırma Alanında Asur Uygarlığı İzleri.....	120
2.2. Arkeolojik Turizmde Mekânsal Planlama.....	124
3. Bölüm	
Tarihi Miras ve Turizm	137
3.1. Diyarbakır ve Çevresinde Tarihsel Yapılar ve Turizm	140
3.1.1. Köşk ve Konaklar	142
3.1.2. Hamamlar	148
3.1.3. Diyarbakır ve Çevresinde Tarihi Konutlar ve Turizm	150
3.1.4. Tarihsel Turizmde Kaleli Kentler: Diyarbakır Kalesi ve Surları ...	163
3.1.5. Diyarbakır ve Çevresinde Anıtsal Tek Yapılar	169
3.2. Tarihi Turizmde Mekânsal Planlama	180

4. Bölüm

Askeri Miras ve Turizm	191
4.1. Araştırma Alanında Askeri Miras ve Turizm: Uygulamalar, Olanaklar	192
4.1.1. Askeri Turizmde Ordu Yolları.....	192
4.1.2. Askeri Turizmde Kaleler Ve Surlar	194
4.1.3. Birinci Dünya Savaşı Ve Kurtuluş Savaşında Diyarbakır ve Çevresi	196
4.2. Askeri Turizmde Müzeler	203
4.2.1. Atatürk Müze Evleri	203
4.3. Anıtlar İle Askeri Günler ve Kutlamalar	208
4.4. Askeri Turizmde Mekânsal Planlama	209

5. Bölüm

Dini Miras ve Turizm	217
5.1. Araştırma Alanında İnanç Turizmi: Olanaklar ve Uygulamalar	219
5.1.1. Diyarbakır Kentinde Dini Miras.....	219
5.1.2. Araştırma Alanında İslam Dini Yapıları ve İnanç Turizmi	230
5.1.3. Türbeler	242
5.1.4. Diyarbakır Kentinde Diğer Dini Mekânlar	251
5.2. Diyarbakır Çevresinde Dini Miras.....	254
5.2.1. Selahaddin Eyyubi Camii – Silvan.....	254
5.2.2. Diyarbakır Çevresinde Peygamber Makam ve Kabirleri.....	257
5.2.3. Diyarbakır Çevresinde Diğer Kutsal Mekânlar	272
5.3. İnanç Turizminde Mekânsal Planlama	278
Tartışma ve Öneriler	285
Kaynakça	293
Ekler	309

ÖNSÖZ

Çalışmanın büyük bir kısmı, yazarın 2017 yılında tamamladığı “Diyarbakır ve Çevresinde Kültür Turizmi” başlıklı doktora tezinin ilk 5 bölümünden oluşmaktadır. Tezin bazı bölümlerine ise makalelere konu olması amacıyla burada yer verilmemiştir.

Araştırma alanını oluşturan Diyarbakır ve çevresi, Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nin, Dicle Bölümü'nde, Diyarbakır – Siirt yöresinde, çoğunlukla Yukarı Dicle havzasında yer almaktadır. Ayrıca Diyarbakır kenti etki alanı içerisinde veya günöbirlük gidiş dönüş mesafesindeki bazı alanlar da çalışma alanına dâhil edilmiştir. Bismil ilçesi ile Batman arasında kalan, Dicle nehri havzasındaki Ilısu baraj gölü kurtarma kazıları bünyesinde arkeolojik kazıların yapıldığı alan bu duruma örnektir.

Araştırmaya konu olan mekân, Kadim Mezopotamya bölgesi içerisinde kalmaktadır ve binlerce yıllık bir kültürel miras birikimine sahiptir. Bu alanda birbiri ardına gelen her medeniyet mekâna kendi izlerini bırakmıştır. Diyarbakır ve çevresi yoğun bir kültürel peyzaj ögesi varlığına rağmen, Türkiye'deki benzer özelliklere sahip Şanlıurfa, Konya ya da Hacıbektaş şehirleri gibi kültürel turizmde marka şehirler arasında değildir. Bu durum, ana araştırma amacı ve gerekçesi olmuştur.

Kitapta kültürel turizm açısından büyük bir potansiyeli bulunan Diyarbakır'ın kültür turizminde marka bir kent olmamasının nedenleri bütöncöl bir coğrafi bakış açısıyla araştırılmıştır. Çalışma kapsamında; *i*) tez sahasındaki kültürel öğelerin tasnifinin ve mekânsal dağılımlarının yapılması, *ii*) kültürel turizm alt tiplerine ait mekânsal düzenlemelerin ortaya konulması, *iii*) tezde olan ancak kitapta yer verilmeyen kısımda ise, sahip olduğu potansiyele rağmen Diyarbakır'ın kültürel turizm mekânları arasında ön plana çıkan bir kent olmasına engel teşkil eden sorunların saptanması ve bu sorunlara yönelik çözüm önerileri sunulması hedeflenmiştir. Söz konusu çözüm önerilerini geliştirmeye yardımcı olabilmesi için araştırmada (sadece tez kısmında) Diyarbakır ve çevresine düzenlenen tur hatlarının mevcut güzergâhları belirlenerek alternatif kültürel turizm rotaları oluşturulmuş, tur operatörleri ile seyahat acentelerinin alana yönelik bilgi ve imajları incelenmiş ve arz-talep analizleri yapılmıştır.

Tezin, kitap çalışmasına konu olan bölümlerine ait kısa bilgiler ve önemli hususlar şu şekildedir:

“**Prehistorik Miras ve Turizm**” bölümünde; paleolitik döneme ait, tarihlen-dirmesi günümüzden 12 – 13.000 yıl öncesinden başlayan 16 mağara, 82 kaya

mezarı, 56 dağınık buluntu yeri, 214 höyük, 15 kale, birçok kabartma, petroglif ile nekropol ve toplamda 382 prehistorik alanın (135 bilinmeyen ve paleolitik döneme tarihlenen ile diğerleri neolitik sonrası) dağılımları dönemlerine ve yerlerine göre (ilçe, köy ve mezra ölçeğinde) yapılarak turizm arzı oluşturabilecek olanların bir kısmı detaylı olarak incelenmiştir.

“**Arkeolojik Miras ve Turizm**” kısmında araştırma alanında turistik potansiyel oluşturabilecek 194 mekân bulunmaktadır. Ayrıca 87 kaya mezarı, 43 kale, 23 köprü ve 10’dan fazla uygarlığa ait kültürel birikim araştırma alanının arkeolojik turizm potansiyelini gözler önüne sermektedir. Bu kısımda da çalışma alanındaki kaya mezarları dağılımlarının yapılmasının yanında ilk kez türlerine göre de sınıflandırılmıştır.

“**Tarihi Miras ve Turizm**” kısmında bütüncül bir bakış açısı ve turizme yönelik özellikleriyle araştırma alanının binlerce yılda oluşmuş kent dokusu, sokak yapıları ve konut özellikleri turizm literatürüne yerleşmiştir. Bölümde 45 köşk, konak, 31 hamam, 36 han ve kervansarayın mekânsal dağılımları yapılmış, yapılan düzenlemeler de belirtilmiştir.

“**Askeri Miras ve Turizm**” konu başlığında, askeri turizme yönelik alanlar incelenip, dağılımları yapıldıktan sonra, araştırma alanının bir başka potansiyeli vurgulanmıştır.

“**Dini Miras ve Turizm**” kısmında ise, yine büyük ölçekli bir sınıflandırma ile 75 kilise, 75 cami ve 101 türbenin dağılımları yapılmıştır. Kültür ve Turizm Bakanlığının yayınladığı 2015 yılına ait taşınmaz kültür varlıkları raporunda dinsel yapı sayısı 160’dır. Yaptığımız çalışmada 251 inanç turizmine yönelik alanın tasnifi ve mekânsal dağılımının yapılması, çalışmanın özgünlüğünü ve gerekliliğini göstermektedir.

Bölümün sonunda ayrıca araştırma alanında bulunan Ashab-ı Kehf mağarası, tüm tarihi ve mekânsal özellikleriyle incelenerek, bu mekânın Ashab-ı Kehf olduğuna yönelik öne sürülen kanıtları tartışılmıştır. Elde edilen bulgulara göre bu alan da, Türkiye’de aynı isimle anılan diğer üç mekân kadar Ashab-ı Kehf olmayı hak etmektedir. Yine Kırklar Dağı da inanç turizmine bakan yönü ve özellikleriyle incelenip, turizm literatürüne konu olmuştur. Nihayetinde çalışmada prehistorik, arkeolojik, tarihi, askeri ve dini miras turizmine yönelik 868 alan sınıflandırılmış ve en büyük ölçekte mekânsal dağılımları yapılmıştır. Ekler kısmında ise tezde yer verilmeyen (Ek 2-3-4) kültürel turizm alt tipleri içerisinde kültür mirasına sahip mekânlar listelenmiştir.

Araştırmada Diyarbakır ve çevresine yönelik haritaların hazırlanmasında ve mekânsal ağ analizlerinde ArcGIS/ArcInfo 10 yazılımı kullanılmıştır. Ayrıca her

bölümün sonunda, Diyarbakır'ın kültürel turizme ilişkin güçlü ve zayıf yanlarını, sahip olduğu fırsatları ve karşı karşıya kaldığı olası tehditleri ortaya koymak amacıyla SWOT analizi yapılmıştır.

Son olarak çalışmalarım boyunca yönlendirme, öneri ve yol göstericiliği ile en büyük desteği veren, tez danışmanım Prof. Dr. Suna DOĞANER'e en içten teşekkürlerimi sunarım. Yine sağladıkları kolaylıklar, öneri ve yardımlarından dolayı Prof. Dr. Nurten GÜNAL'a, Prof. Dr. Barbaros GÖNENÇGİL ve Doç. Dr. Mehmet BAYARTAN hocalarıma çok teşekkür ederim. Özellikle çalışmada bazı haritaların hazırlanmasında desteğini ve zorlandığım bazı anlarda yardımlarını esirgemeyen Doç. Dr. Sabri KARADOĞAN hocama, desteklerinden dolayı Prof. Dr. Emrullah GÜNEY'e, Doç. Dr. M. Fatih KAYA'ya, Dr. Mehmet DEĞERLİYURT ve Ercan TÜRKMEN'e de çok teşekkür ederim.

Eserin okuyucuya ulaşmasını sağlayan Akademisyen Yayınlarına ve değerli çalışanlarına teşekkürü bir borç bilirim.

Dr. Recep AKSU
Şubat 2019 – Ankara

KAYNAKÇA

- Abakay, Mehmet Ali: "Ashab-ı Kef'ın Hikayesi ve Diyarbakır", Düünden Bugüne Lice Sempozyumu, 05-06 Eylül 2008, **Şarkiyat Araştırmaları Derneği Yay.**, Lice Diyarbakır 2012, s. 275-294
- Acar, Abdurrahman: "Diyarbakır'ın Fethi Hakkında Bazı Notlar", I. Nebiler Sahabiler, Azizler, Krallar Kenti Diyarbakır Sempozyumu, Diyarbakır 2010.
- Akbulut, İ.: **Diyarbakır**, İzmir 1996.
- Akdoğan, G.: "Diyarbakır'ın Bazı Geleneksel ve Tarihi Bahçeleri Üzerine Bir Arastırma", Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi Yayınları, Ankara 1973.
- Akgül, O.: (2003) "Turistik Ürün Çeşitlendirmesi Kapsamında Kültür Turizmi, Aphrodisias-Geyre Örneği", Adnan Menderes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Turizm Anabilim Dalı Yayınlanmamış Yüksek Lisans TEZi, Aydın.
- Akgül, O.: (2004), "Kültür Turizmi", (içinde) Editörler: A. Yüksel ve M. Hançer, Turizm, İlkeler ve Yönetim, Turhan Kitabevi, 209-226, Ankara.
- Akgündüz, Murat.: "Diyarbakır'da Sahabe İzleri", Nebiler Sahabiler, Azizler, Krallar Kenti Diyarbakır Sempozyumu, Diyarbakır 2010.
- Akıncı, Ahmet Cemil: **Peygamberler Tarihi**, Bahar Yay., İstanbul 2006.
- Aksoy, Mehmet Adnan: "Diyarbakır Surları Bilgi Notu", Karacadağ Kalkınma Ajansı Diyarbakır Yatırım Teşvik Ofisi, 2012 Diyarbakır.
- Akyurt, İ. Metin: (1998), **M.Ö. II. Binde Anadolu'da Ölü Gömme Adetleri**, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara.
- Alaeddinoglu, Faruk ve Can, Ali Selçuk: "Türk Turizm Sektöründe Tur Operatörleri Ve Seyahat Acenteleri", **Ticaret ve Turizm Eğitim Fakültesi Dergisi**, Sayı: 7, 20007, s. (50-66).
- Algaze Gillarmo, Breuninger, R., Lightfoot, C. and Rosenberg: M. 1991. The Tigris-Euphrates archaeological reconnaissance project: a preliminary report of the 1989-1990 seasons. **Anatolica**, 17: 175-240.
- Alkan, Adnan: Silvan İlçesi'nin Beşeri ve Ekonomik Coğrafyası, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Üniversitesi, Doktora TEZi, Erzurum 2013.
- Aluçlu, İclal ve Demir, Hale: "Diyarbakır Evlerinde Tasarım Kriterleri", I. Uluslararası Nebiler, Sahabiler, Azizler, Krallar kenti Diyarbakır Sempozyumu, 2010 Diyarbakır.
- Arı, Yılmaz: "Amerikan Kültürel Coğrafyasında Peyzaj Kavramı", **Doğu Coğrafya Dergisi**, 10/13 (2005), 311-340.
- Arınc, Canan Pınar: Selçuk'ta Kültür Turizmi, Ege Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans TEZi, İzmir, 2002.
- Arslan, R.: (1999), **Diyarbakır Kentinin Tarihi ve Bugünkü Konumu**, Diyarbakır: Müze Şehir, derleyen: S. Özpallabıyıklar, Yapı Kredi Yayınları, İstanbul, 81-107.
- Aslanapa, Oktay: **Türk Sanatı II**, Milli Eğitim Yayınları, Cilt: 2, İstanbul 1973.
- Assmann, Jan: **Kültürel Bellek**, Ayrıntı Yayınları, İstanbul 2001.
- Atalay, İbrahim: (1996), "Pleistosen Sonu ve Holosen Başlarında Anadolu'nun Paleocoğrafya Şartlarına Genel Bir Bakış", **Atatürk K.D. ve T.Y.K.Coğrafya Bilim ve Uygulama Kolu Coğr.Araş.**, Sayı 4, Ankara.
- Augustyn, M.: (1998). "National Strategies For Rural Tourism Development And Sustainability: The Polish Eexperince." **Journal of Sustainable Tourism** 6(3): 191-209.
- Ay, Eyyüp: 2001. 'Müslümantepe 2000 Yılı Kazısının Hikayesi'. **İDOL Arkeoloji ve Arkeologlar Derneği Dergisi**, Sayı: 8, 4-7.

- Ay, Eyyüp: 2002. '2000 Yılı Müslüman-tepe (Şahintepe) Kazısı'. In N., Tuna - J., Velibeyoğlu (eds.), Ilisu ve Karkamış Baraj Gölleri Altında Kalacak Arkeolojik ve Kültür Varlıklarını Kurtarma Projesi 2000 Yılı Çalışmaları / Salvage Project of the Archaeological Heritage of the Ilisu and Carchemish Dam Reservoirs: Activities in 2000, **ODTÜ TAÇDAM Yayınları**, Ankara, 491-515.
- Aydın, Nusret: **Diyarbakır-Eğil Hükümdarları Tarihi**, Avesta Yayın-Basım, İstanbul 2003.
- Aydın, İ.: 1990, "Açıklamalı Turizm Terimler Sözlüğü", Aydın.
- Aydoğmuş, Özlem: (2011), **Diyarbakır'da Ticaret Yapıları, Diyarbakır Kültür Envanteri (Merkez) I**, (cilt: I, s: 252-270), Diyarbakır: Diyarbakır Valiliği Müze Müdürlüğü.
- Bahçe A., Sadık: "Kırsal Gelişimde Kültür (Miras) Turizmi Modeli", **Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi**, Sayı: 25, 2009, s. 1-12.
- Baloglu, S. and MANGALOGLU, M.: (2001), Tourism Destination Images Of Turkey, Egypt, Greece, and Italy As Perceived By Us-Based Tour Operators And Travel Agents, **Tourism Management**, 22, 1-9.
- Baş, Gülşen: Diyarbakır'daki İslam Dönemi Mimarisinde Süsleme, Yüzüncü Yıl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Doktora TEZi, Van 2006.
- Baştürk, Elif: Assur Devletinin Yukarı Dicle Yayılımı, Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir 2006.
- Baytak, İsmail: (2008), Lykaonia Bölgesi Kaya Mezarları, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans TEZi, Konya.
- Bekleyen, Ayhan: Eski Diyarbakır Evlerinin Sosyal ve Kültürel Açından İncelenmesi: Fiziksel ve Davranışsal Konular, Karadeniz Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Doktora TEZi, Trabzon 199.
- Bell, Gertrude: **Palace and Mosque Ukhaidir, a Study in Early Mohammadan Architecture**, Clarendon Press, Oxford 1914.
- Berchem, M. and J. Strzygowski: (1910), **Amida**, Heidelberg.
- Beysanoğlu, Şevket: "Cumhuriyetin 50. Yılında Diyarbakır", **1973 Diyarbakır İl Yıllığı**, Ankara 1973, s. 95-97
- Beysanoğlu, Şevket: "M. Kemal Atatürk'ün Diyarbakır'daki Kafkas Cephesi Komutanlığı", **Atatürk Araştırma Merkezi Dergisi**, C/S: 2/5, (Mart 1986), s.496.
- Beysanoğlu, Şevket: **Anıtları ve Kitabeleriyle Diyarbakır Tarihi 2. Cilt**, Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi Yay., Ankara 2003.
- Beysanoğlu, Şevket: **Bütün Cepheleriyle Diyarbakır**, İstanbul 1963.
- Beysanoğlu, Şevket: **Diyarbakır Tarihi I-II**, Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi Kültür ve Sanat Yayınları Ankara 1998.
- Beysanoğlu, Şevket: **Diyarbakır'da Gömülü Meşhur Adamlar**, Neyir Matbaası, Ankara 1985.
- Beysanoğlu, Şevket: **Anıtları ve Kitâbeleri ile Diyarbakır Tarihi**, Cumhuriyet Dönemi, Ankara 2001.
- Bizbirlik, Alpay: **16. Yüzyıl Ortalarında Diyarbekir Beylerbeyliği'nde Vakıflar**, Türk Tarih Kurumu Yay., Ankara 2002.
- Blom, Thomas: "Morbid Tourism – A Postmodern Market Niche with an Example from Althorp", **Norsk Geografisk Tidsskrift**, C/S: 54/1 (2000), s.29-36.
- Bozan, Oktay: **Milli Mücadele Döneminde Diyarbakır 1918-1923**, Çizgi Kitabevi, Konya 2016.
- Bruinessen, Martin V. ve Boeschoten, Hendrik: **Evliyâ Çelebi Diyarbekir'de**, Çev: Tansel Güney, İletişim Yayınları, İstanbul 2015.

- Buck, M.: (1988), "The Role of Travel Agent and Tour Operator", İçinde Goodall, B., Ashworth, G. (Editörler) *Marketing in the Tourism Industry, The Promotion of Destination Regions*, 67-74, **Croom Helm**, London, New York ve Sydney.
- Çambel, Halet: "**Güneydoğu Anadolu Tarihöncesi Araştırmalarının Kültür Tarihi Bakımından Önemi**", Atatürk Konferansları IV (1970), Ankara 1971.
- Carey, S.: Gountas, Y., Gibert, D. (1997), Tour operators and destination sustainability, **Tourism Management**, Vol. 18 No:7, 425-431.
- Çelik, İsa: Büyük Menderes Havzasında Kültür Turizmi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora TEZi, İstanbul 2001.
- Çevik, Adnan: XI. Ve XII. Yüzyıllarda Diyar-ı Bekr Bölgesi Tarihi, Marmara Üniversitesi Tarih Araştırmaları Enstitüsü, Doktora TEZi, İstanbul 2002.
- Çevik, Nevzat: (2000), **Urartu Kaya Mezarları ve Ölü Gömme Gelenekleri-Kaya Mezarları Defin Gelenekleri**, Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara.
- Çiçek Zeynel, Abidin: **Diyarbakır'ın Fethi Tarihi ve Kültürü**, Söz Matbaası, Diyarbakır 2007.
- Çıdam, Feride Burcu: Diyarbakır Kent Dokusunun Turizm Ve Rekreasyon Kaynaklarının Peyzaj Mimarlığı Açısından Değerlendirilmesi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans TEZi, Ankara 2007.
- Çiftçi, Pınar: Diyarbakır'ın Dicle Kıyısı'ndaki Köşk Yapıları, Yüzüncü Yıl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans TEZi, Van 2007.
- Czepezyński, M: 2008, **Cultural Landscapes of Post-Socialist Cities: Representation of Powers and Needs**, Ashgate, Burlington, US.
- Dalkılıç, Neslihan ve Halifeoğlu Meral, F.: (2011), **Tarihi Diyarbakır Köprüleri**, Diyarbakır Kültür Envanteri (Merkez) I, (cilt: I, s: 216-225), Diyarbakır: Diyarbakır Valiliği Müze Müdürlüğü.
- Dalkılıç, Neslihan ve Halifeoğlu F., Meral: "Diyarbakır Merkez ve İlçelerinde Yer Alan Tarihi Köprüler", I.Uluslararası Nebiler, Sahabiler, Azizler ve Krallar Kenti Diyarbakır Sempozyumu, Diyarbakır 2009.
- Dalkılıç, Neslihan ve Aksulu, I.: "Diyarbakır Kenti Geleneksel Konut Mimarisi", **Gazi Sanat Dergisi**, Y/S: 2001/2; s: 53-69.
- Dallen, J. Timothy and Gyan, P. Nyaupane: **Cultural Heritage and Tourism in the Developing World: A Regional Perspective**, Routledge, 2009.
- Değerliyurt, Mehmet ve Aksu, Recep: "Diyarbakır Kültür Turizmine İlişkin Coğrafya Öğretmen Adaylarının Bakış Açılarının Belirlenmesi", **Turkish Studies**, S. 8/9 (2013), s. 1045-1057.
- Demir, Mehmet Latif: Ortaçağdan Günümüze Eğil ve Hani'deki Mimari Eserler, Yüzüncü Yıl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans TEZi, Van 2006.
- Demir, Sema: "Kültürel Bellek, Gelenek ve Halk Bilimi Müzeleri", **Milli Folklor Dergisi**, Sayı 95 (2012), s: 184-193.
- Demirtaş, Ayşe: (2007), İslam Fethine Kadar Diyarbakır, Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans TEZi, Elazığ.
- Denkbalbant, Ayşe: "Köşk Maddesi", **TDV İslam Ansiklopedisi**, Cilt: 26, sayfa: 279-282, (2002), İstanbul
- Dikmen, Mehmet ve Ateş, Bünyamin: **Peygamberler Tarihi**, Yeni Asya Yay., İstanbul 1997.
- Diñsol, A. M. ve Kantman, S.: (1969), "Arkeolojide Yeni Kavramlar ve Metodolojik Araştırma Planlaması", **Analitik Arkeoloji Dergisi**, Anadolu Araştırmaları III Özel Sayı, s: 15-36 İstanbul.

- Dion, P. E.: (1995) "Aramaean Tribes and Nations of First Millennium Western Asia", **Civilizations of The Ancient Near East** vol.I, (ed. J. M. Sason), 1281- 1294.
- Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi: **Diyarbakır İli Gelişme Planı**, Diyarbakır 2003.
- Diyarbakır İl Çevre Durum Raporu: Diyarbakır Valiliği İl Çevre ve Orman Müdürlüğü, Diyarbakır 2005.
- Doğanay, Hayati: **Türkiye Turizm Coğrafyası**, Çizgi Kitabevi, Konya 2001.
- Doğaner, Suna: "Büyük İskender: Coğrafyacı Bir Savaşçı Kral"; **Türk Coğrafya Dergisi**, Sayı: 48, 2007, s. (19-58).
- Doğaner, Suna: " Peribacalarının Turizm Bakımından Önemi", **Türk Coğrafya Dergisi**, sayı: 30, (1995) s. 25-40, Türk Coğrafya Kurumu yay. İstanbul.
- Doğaner, Suna: "Din ve Turizm: Türkiyede İnaç Turizmi " Türkiyede Toplum Bilimlerinin Gelişimi II **Sosyoloji Yıllığı 18**, (2009) s.338-350, İstanbul.
- Doğaner, Suna: "Miras Turizminin Coğrafi Kaynakları ve Korunması" Coğrafi Çevre Kurumu ve Turizm Sempozyumu, (16-18 Nisan 2003, İzmir) Bildiriler Kitabı, s.1-8, İzmir.
- Doğaner, Suna: **Türkiye Kültür Turizmi**, Doğu Kitapevi, İstanbul 2014.
- Doğaner, Suna: **Türkiye Turizm Coğrafyası**, Çantay Kitabevi, İstanbul 2001.
- Dolapönü, Hanna ve Mar, Gabriyel: **Deyr-el Umur Tarihi**, Çev. Papaz Cebrail Aydın, Hikmet Aynaz Matbaası, Mardin 1961.
- Doyduk, Senem ve Can, Cengiz: "Nesne Merkezli Koruma Bilgisine Farklı Yaklaşımlar: Kentsel Arkeolojik Bir Araştırma", **Sigma Mühendislik ve Fen Bilimleri Dergisi**, Sayı: 4 (2012), s. 12-21.
- Durman, Nergiz: (2011), **Diyarbakır Sivil Mimarisi, Diyarbakır Kültür Envanteri (Merkez) II**, (cilt: II, s: 6-10), Diyarbakır: Diyarbakır Valiliği Müze Müdürlüğü.
- Ebu Cafer Muhammed, B. Ceriir Et-Taberi: **Tarih-i Taberi Tercümesi**, Konya 1980.
- Ekrem, Memis; Füzuzan, Kınal; Nevin, Soyukaya: "**Diyarbakır ve Çevresi Arkeolojisinin Anadolu Arkeolojisindeki Yeri ve Önemi**", Diyarbakır'ı Tanıtan Adam Şevket Bey-sanoglu'na Yazarlık Hayatınının 60. Yılı Armaganı, Ankara 1998.
- Ekrem, Memis: **Eskiçag Türkiye Tarihi**, Öz Eğitim Yay., Konya 1995.
- El-Belâzurî: (1987) **Fütûhu'l Büldan**, çev. M. Fayda, Ankara.
- Eldem, H. Sedad: **Köşkler ve Kasırlar I**, Devlet Güzel Sanatlar Akademisi Yay., İstanbul 1969.
- Emekli, Gözde: "Avrupa Birliği'nde Turizm Politikaları ve Türkiyede Kültürel Turizim", **Ege Coğrafya Dergisi**, Yıl: 2005, Sayı: 14, s. (99-107).
- Emekli, Gözde: "Bergama ve Selçuk'un İzmir'in Kültürel Turizmindeki Yeri", **Ege Coğrafya Dergisi**, sayı: 12, (2003) s. 39 - 50, İzmir
- Emekli, Gözde: "Coğrafya, Kültür ve Turizm: Kültürel Turizm", **Ege Coğrafya Dergisi**, sayı: 15, (2006) s. 51 - 59, İzmir.
- Emirî, Ali: **Osmanlı Vilâyat-ı Şarkıyesi**, İstanbul 1918.
- Ercan, Aksoy: Kastamonu Hamamları, Selçuk Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans TEZi, Konya 2011.
- Erdal, Zekai: "Taylor'a Göre Lice ve Çevresi", Dünden Bugüne Lice Sempozyumu, 05-06 Eylül 2008, **Şarkiyat Araştırmaları Derneği Yay.**, Lice Diyarbakır 2012, s. 115-126.
- Ergin, Osman: Nuri: **Türkiyede Hanlar, Kervansaraylar, Oteller ve Çeşitli Barınma Yerleri**, T.C. Marmara Belediyeler Birliği Yay., İstanbul 2013.
- Erinç, Sırrı: (1980), "**Kültürel Çevre Bilim Açısından Güneydoğu Anadolu** (İst. Ve Chicago Üniversiteleri Karma Projesi)", Güneydoğu Anadolu Tarihöncesi Araştırmaları, İ.U. Edb, Fak. Yayını, No:2507, İstanbul.

- Erkol, Gül ve Zengin, Burhanettin: "Bölge Turizmini Planlama ve Sürdürülebilir Gelişim: Şanlıurfa Örneği", **Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi**, Yıl: 3, Sayı: 17, (Eylül 2015), s. 377-396.
- Erol, O: (1983), "**Paleoekolojik Araştırmalarda Jeomorfolojinin Önemi**", Arkeometri Ünitesi Bilimsel Toplantı Bildirileri, TÜBİTAK Yayınları, No.566. Ankara.
- Erpolat, Mehmet Salih: "Dünden Bugüne Ergani'deki Ziyaret Yerleri ve Bu Ziyaret Yerleri İçin Kullanılan Terimler", Uluslararası Türk Dünyası İnanç Merkezleri Kongresi, **TÜKSEN Yay.**, Ankara 2004.
- Ertaş, Kasım: **Osmanlı İmparatorluğu'nda Diyarbakır Ermenileri**, Rağbet Yayınları, İstanbul 2015.
- Erten, Münir: **İlimiz Diyarbakır**, Kare Yayınları, İstanbul 2001.
- Erzurum, Kenan: **Fotoğraflarla Diyarbakır ve Kültür Varlıkları 1928**, Bahçeşehir Üniversitesi Yayınları, İstanbul 2012.
- Eser, Z.: 2000. "Türkiye'de Turizmin Çeşitlendirilmesi, İnanç Turizminin Geliştirilmesi, Bakanlığa İlişkin Öneriler", 1. Ulusal Türkiye Sempozyumu, (2-3 Kasım 2000), **Türkiye Turizmini Araştırma Enstitüsü Yay.**, s. 421-438, İzmir.
- Eyuboğlu, İsmet Zeki: "Hamam", **Türk Dilinin Etimoloji Sözlüğü**, Sosyal Yayınlar, İstanbul 2004.
- Fileksinos, Mar ve Dolapönü, Hana: Hıristiyanlığın Amide Yayılışı, **Kara Amid Dergisi**, Y/S 2/4, Diyarbakır 1960.
- Forrer, E.: (1920), **Die Provinzeinteilung Des Assyrischen Reiches**, Leipzig.
- Freely, John: **Türkiye Uygarıklar Rehberi-3, Ege Kıyıları**, Yapı Kredi Yayınları, İstanbul 2003.
- Gabriel, Albert: **Voyages Archéologiques Dans La Turquie Orientale**, 1940 Paris.
- Gökalp, Kesemen Papatya: Diyarbakır İli Turizm Potansiyelinin Gelişmesine İlişkin Optimal Bir Model Yaklaşımı, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans TEZi, Ankara 1994.
- Gökdeniz, A.: (1990), Paket turlar ve üretim safhaları, **Anatolia Aylık Turizm ve Kültür Sanat Dergisi**, Ekim-Kasım-Aralık, 44-48, Ankara.
- Goodal, B. ve Ashworth, G.: (1993), **Marketing in the Tourism Industry**, Rutledge, London.
- Greg, Richards and Munsters, Will: **Cultural Tourism Research Methods**, CABI International, UK, 2010.
- Güçhan, Neriman Şahin; Ünay, Ali İhsan v.d.: "Diyarbakır Kent Surları Koruma Sorunları", **ODTÜ Mimarlık Fakültesi Dergisi**, (22/1), (2005), (s. 27-55).
- Güldalı, N. ve Deroche, A. M.: (1991), "Güneydoğu Anadolu'da Tarih Öncesi İnsanlarının Yaşam Ortamları; özellikle Doğal Mağaralar", **Jeomorfoloji Dergisi**, Sayı: 19.
- Güldoğan, Vedat: **Diyarbakır Kültürü**, Kripto Yayıncılık, Ankara, 2011.
- Güldoğan, Vedat: **Diyarbakır Müziği-Folklorü**, Kripto Yayıncılık, Ankara, 2011.
- Güldoğan, Vedat: **Diyarbakır Tarihi**, Kripto Yayıncılık, Ankara, 2011.
- Gümüşçü, Osman: **Tarihi Coğrafya**, Yeditepe Yayıncılık, 2010 İstanbul.
- Günel, Veysi: Mardin İlinde Kültürel Çekicilikler ve Turizm Amaçlı Kullanma Olanakları, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Doktora TEZi, Ankara, 2006.
- Günaltay, Şemseddin: **Türk Tarihinin İlk Devirlerinden Yakın Şark Elam ve Mezopotamya**, Türk Tarih Kurumu Yay., Ankara 1987.
- Güneli, Şerafeddin: **Bütün Yönleriyle Ergani**, Ankara 1966.
- Güney, Emrullah: "**Diyarbakır ve Yöresinde Doğa-Kültür Turizmi**", Dicle Üniversitesi Rektörlüğü Yayınları No: 4, Diyarbakır 1991.

- Güran, Ceyhan: **Türk Hanlarının Gelişimi ve İstanbul Hanları Mimarisi**, Vakıflar Genel Müdürlüğü Yay., Ankara 1976.
- Gürhan, Pınar: **Diyarbakır Ulu Cami**, Diyarbakır Valiliği Yayınları, Diyarbakır 2012.
- Gürhan, Pınar: **Hanlar, Köşkler, Evler**, Diyarbakır Valiliği Kültür Turizm Proje Birimi Yayınları, Diyarbakır 2012.
- Gürsoy, S.: (2006), “Merkezi İdare ve Yerel Yönetimler Açısından Bölgesel Turizm Planlaması” Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Basılmamış Yüksek Lisans TEZİ.
- Hacıoğlu, Necdet: **Seyahat Acenteciliği ve Tur Operatörlüğü**, Nobel Yayınları, Ankara 2006.
- Hacıoğlu, Necdet: (2000), **Seyahat Acenteligi ve Tur Operatörlüğü**, Vipas A.S., 5. Baskı., Bursa.
- Hall, T.: 2006, **Urban Geography**, Routledge, Taylor and Francis Group, New York, USA.
- Han, Zafer: (2011), **Diyarbakır Dini Mimarisi, Diyarbakır Kültür Envanteri (Merkez I)**, (cilt: I, s: 53-155), Diyarbakır: Diyarbakır Valiliği Müze Müdürlüğü.
- Harman, Ömer Faruk: “Elyesa”, **Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi** (DİA), İstanbul 1995.
- Haspolat, Yusuf Kenan: (e kitap) **Beşinci Harem-i Şerif**, erişim: <http://diyarbakirkitaplari.com/kitaplar.html>, İstanbul 2014.
- Haspolat, Yusuf Kenan: (e kitap) **Diyarbakır Hz. Süleyman Camii**, erişim: <http://diyarbakirkitaplari.com/kitaplar.html>, İstanbul 2014.
- Haspolat, Yusuf Kenan: (e kitap) **Diyarbakır Tarihi Evleri**, erişim: <http://diyarbakirkitaplari.com/kitaplar.html>, İstanbul 2014.
- Haspolat, Yusuf Kenan: (e kitap) **Eğil ve Turizm**, erişim: <http://diyarbakirkitaplari.com/kitaplar.html>, İstanbul 2012.
- Haspolat, Yusuf Kenan: (e kitap) **Tüm Yönleriyle Diyarbakır Hazro İlçesi Ve Turizm**, erişim: <http://diyarbakirkitaplari.com/kitaplar.html>, İstanbul 2014.
- Haspolat, Yusuf Kenan: (e kitap) **Tüm Yönleriyle Diyarbakır Kulp İlçesi Ve Turizm**, erişim: <http://diyarbakirkitaplari.com/kitaplar.html>, İstanbul 2014.
- Haspolat, Yusuf Kenan: (e kitap) **Diyarbakır İlçe Evleri, Köşkler, Saraylar, Küçeler**, erişim: <http://diyarbakirkitaplari.com/kitaplar.html>, Temmuz 2014.
- Haspolat, Yusuf Kenan: (e kitap) **Diyarbakır İlçelerinde Kaleler**, erişim: <http://diyarbakirkitaplari.com/kitaplar.html>, Temmuz 2014.
- Haspolat, Yusuf Kenan: (e kitap) **Diyarbakır'da Tarihi ve Kültürel Mekânlar – 1**, erişim: <http://diyarbakirkitaplari.com/kitaplar.html>, Ağustos 2014.
- Haspolat, Yusuf Kenan: (e kitap) **Tüm Yönleriyle Çermik İlçesi ve Turizm**, erişim: <http://diyarbakirkitaplari.com/kitaplar.html>, Temmuz 2014.
- Hillez, Semra: “Silvan'da Vakıf Kültür Varlıklarının Turizm Açısından Değerlendirilmesi”, Yusuf Kenan Haspolat, (ed.) **Her Yönüyle Diyarbakır İlçeleri**, Uzman Matbaacılık ve Ciltleme, İstanbul 2013.
- Honingmann, E.: **Bizans Devletinin Doğu Sınırı**, (çev. F. Işıltan), 1970 İstanbul.
<https://www.amerikaninsesi.com/a/mithrasin-son-tapinagi-diyarbakirda/3904718.html>
<http://arkeofili.com/diyarbakirdaki-gizemli-mithras-tapinagi-doc-dr-aytac-coskun-roportaji/>
<http://ataturkkk.blogspot.com.tr/2012/01/ataturk-fotograflar-yurt-gezileri.html>
<http://bianet.org/biamag/toplum/129822-kirkklar-dagi-uzerine>
<http://bilinmeyendiyarbakir.com/silvan.html>
<http://dergiler.ankara.edu.tr/dergiler/18/1575/17091.pdf>
<http://dergisosyalbil.selcuk.edu.tr/susbed/article/download/645/597>

- http://diyarbakiralanyonetimi.org/wp-content/uploads/2014/12/alan_yonetim_plani.pdf
<http://diyarbakirmuhtulugu.gov.tr/peygamberMakamKabirleri.asp>
<http://diyarbakirmuhtulugu.gov.tr/peygamberMakamKabirleriDetay.asp?id=1>
<http://diyarbakirmuhtulugu.gov.tr/peygamberMakamKabirleriDetay.asp?id=13>
<http://d-nb.info/1020244658/34>
<http://d-nb.info/1020244658/34> (erişim: 19.03.2015).
<http://dosim.kulturturizm.gov.tr/muze/211>
http://en.wikipedia.org/wiki/Kurkh_Monoliths
http://perweb.firat.edu.tr/personel/yayinlar/fua_1718/1718_68163.pdf
<http://silvanlilardernegi.com/?pnum=8&pt=S%C4%B0LVAN%20KALES%C4%B0>
<http://tacdarn.metu.edu.tr/giricano-tepe>
<http://www.aku.edu.tr/aku/dosyayonetimi/sosyalbilens/dergi/VIII3/mgul.pdf>
<http://www.allaboutphilosophy.com>
<http://www.anadoluygarliklari.com/anadolu-da-ilk-yerlesimler/165-cayonu>
<http://www.arkitera.com>, Erişim: 16.04.05.
<http://www.ashabilyemin.com/>
<http://www.atam.gov.tr/dergi/sayi-36/birinci-dunya-savasinda-kafkas-cephesinde-asi-ret-mensuplarindan-olusturulan-milis-birlikleri>
<http://www.batmankulturturizm.gov.tr/TR,56621/hasankeyf-kalesi.html>
http://www.bilinmeyendiyarbakir.com/ashabi_kehf.html
http://www.bilinmeyendiyarbakir.com/aturk_bolge_bakis.html
http://www.bilinmeyendiyarbakir.com/kutsal_daglar.html
http://www.bilinmeyendiyarbakir.com/mubarek_sehir.html
<http://www.dhmi.gov.tr/getBinaryFile.aspx?Type=13&dosyaID=3&IstatistikID=80> (erişim: 15.08.2014-11: 35).
<http://www.dhmi.gov.tr/istatistik.aspx>
<http://www.dhmi.gov.tr/istatistik.aspx> (erişim: 24.03.2015)
<http://www.dicle.edu.tr/a/skaradogan/silvan/content/geography.html>
<http://www.diyarbakir.bel.tr/component/k2/938-kent-muzesi-acildi.html>
<http://www.diyarbakir.gov.tr/Content.php?id=709>
<http://www.diyarbakirkulturturizm.org/Yapit/Details/ILCELER/44/Ergani-Cayonu/267>
<http://www.diyarbakirkulturturizm.org/Yapit/Details/ILCELER/44/Ergani-Hilar-Magalarari/270>
<http://www.diyarbakirkulturturizm.org/Yapit/Details/KOPRULER/41/Haburman-Koprusu/223>
<http://www.diyarbakirmuzesi.gov.tr/Kazi.aspx?ID=13>
<http://www.diyarbakirmuzesi.gov.tr/Kazi.aspx?ID=32>
<http://www.diyarbakirmuzesi.gov.tr/kazilar.aspx?hid=17#prettyPhoto>
<http://www.emlaksayfasi.com.tr/diyarbakir-toki-projeleri/iste-toki-ickale-vadisi-projesinin-detaylari-h20627.html>
<http://www.islamansiklopedisi.info/dia/ayrmetin.php?idno=160365>
<http://www.kulturportali.gov.tr/turkiye/batman/gezilecek/yer/hasankeyf-orenyeri>
<http://www.kulturvarliklari.gov.tr/TR,44799/illere-gore-korunmasi-gerekli-tasimamaz-kultur-varligi-i.html>
<http://www.kulturvarliklari.gov.tr/TR,44974/illere-gore-sit-alanlari-istatistigi.html>
<http://www.mardinmuzesi.gov.tr/mardinmuzesi/detay.asp?id=82&kategori=KAZILAR>
<http://www.milliyet.com.tr/diyarbakir-daki-catismalarda-gundem-2127301/>
<http://www.muslumantepe.com/sayfa-muslumantepe-kazisi.html>

- <http://www.silvanlilardernegi.com/?&Bid=1264044&/S%C4%B0LVAN-TAR%C4%B0H%C4%B0>
- <http://www.tasavvufalemi.com/sayfa.php?yaziNo=141>
- http://www.tayproject.org/downloads/Paleolitik_SH.pdf
- <http://www.tayproject.org/TAYmaster.fm>
- http://www.tayproject.org/TAYmaster.fm?sort=buluntu_yeri_t&max=20&header=header_cave_t&footer=footer_cave_t&error=veritabanihata.html&html=html_cave_t&TayWeb=TAYDB&Veritabani=DogalMagara&il_no=21
- http://www.tayproject.org/TAYmaster.fm?sort=buluntu_yeri_t&max=20&header=header_cave_t&footer=footer_cave_t&error=veritabanihata.html&html=html_cave_t&TayWeb=TAYDB&Veritabani=DogalMagara&il_no=21
- http://www.tayproject.org/TAYmaster.fm?sort=buluntu_yeri_t&max=20&header=header_t&footer=footer_t&error=veritabanihata.html&html=html_t&Veritabani=Arkeo&TayWeb=TAYDB&il_no=21
- <http://www.ttk.gov.tr/index.php?Page=Sayfa&No=255>
- http://www.unesco.org.tr/dokumanlar/so-mut_olmayan_km/folklor.pdf
- <http://www.vorderasien.uni-freiburg.de/dokumente/benz-pdf/Koertik2011>
- http://www.yildiz.edu.tr/~diclal/2009_ANLATI/090427_KENTSEL_KORUMA_TURKIYE-1.pdf
- <http://www.zazaki.net/file/egil.pdf>
- <http://www3.dogus.edu.tr/memek/2014/Bahar/A%C3%96F%20Seyahat%20Acenta-c%C4%B1l%C4%B1%C4%9F%C4%B1%20Tur%20Operat%C3%B6rl%C3%BC-C4%9F%C3%BC.pdf>
- <http://www3.uakron.edu/ziyaret/themeset2/index.html>
- <http://www3.uakron.edu/ziyaret/themeset2/index.html> (erişim tarihi: 19.03.2015)
- <http://yesilsilvandernege.org/burclar/artuklu-burcu.html>
- <http://yigm.kulturturizm.gov.tr/TR,9857/isletme-belgeli-tesisler.html>
- [https://tr.wikipedia.org/wiki/Apsis_\(mimari_öge\)](https://tr.wikipedia.org/wiki/Apsis_(mimari_öge))
- <https://tr.wikipedia.org/wiki/Aramice>
- <https://tr.wikipedia.org/wiki/Diyarbak%C4%B1r#Etimoloji>
- https://tr.wikipedia.org/wiki/Irakeyn_Seferi
- https://tr.wikipedia.org/wiki/Malabadi_K%C3%B6pr%C3%BCs%C3%BC erişim: 12. 10. 2015, 15:30
- https://tr.wikipedia.org/wiki/Surp_Giragos_Ermeni_Kilisesi
- İbn Şeddad: **El-Alâku'l – Hatira fi Zikri Ümerâ'i-Şam ve'l – Cezire, III/II**, Yayınlayan: Abbare, Dımaşk 1978.
- İbnü'l-Esr: **İslâm Tarihi: el-Kamil Fi't-Tarih Tercümesi**, trc. Ahmet Ağırakça, Bahar Yay., İstanbul 1985.
- İçöz, O.; Var, T.; İlhan, İ.: (2002), **Turizm Planlaması**, Turhan Kitabevi, Ankara.
- İktisadi Kalkınma Vakfı: 1999: **Avrupa Akdeniz Turizm Alanı**. İKV yayınları 44. İstanbul.
- İlter, Fügen: “Güneydoğu Anadolu Erken Devir Türk Köprülerinin Yapısal ve Süsleyici Ögeler Yönünden Değerlendirilmesi”, **Anadolu (Anatolia)**, (sayı 18, 1974) s. 31-45, Ankara Üniversitesi Basımevi.
- İlter, Fügen: “**Osmanlılara Kadar Anadolu Türk Köprüleri**”, Karayolları Genel Müdürlüğü Yayını, No: 244, Ankara 1978.
- İnce, Özlem: Diyarbakır'ın Kentsel Sit Dokusu, Dicle Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans TEZi, Diyarbakır 2011.

- Inskeep, E.: (1991), **Tourism Planning: An Integrated and Sustainable Development Approach**, Van Nostrand Reinhold, New York.
- İpşirli, Mehmet: "Asaf", **Diyanet İslam Ansiklopedisi**, İstanbul 1994.
- İsen, Zeynep: Hasankefî'nin Şehircilik Tarihi, Batman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans TEZi, Batman 2014.
- İşli, Emin Nedret: **Diyarbakır: Müze Şehir**, Yapı Kredi Yayınları, İstanbul 1999.
- İstahri: **Kitabu'l – Mesâlik ve'l – Memâlik**, nşr. M.J. de Goeje, Beyrut (tarihsiz). İmaduddin Halil, el-İmarâtu'l Artukiyye fiş-Şam ve'l -Cezire, Beyrut 1980.
- Jackson, J. B.: 1994, **A Sense of Place, a Sense of Time**, Yale University Press, London, UK
- Kahraman, Seyit Ali ve Dağlı, Yücel: **Günümüz Türkçesiyle Evliya Çelebi Seyahatnamesi**, Yapı Kredi Yayınları, Cilt 4, İstanbul 1986.
- Kansu, Ş. A.: (1991), **İnsanlığın Kaynakları ve İlk Medeniyetler**, I. Cilt, 4. Baskı, T.T.K. Basımevi, Ankara.
- Karaaslan, Mehriban: Geleneksel Yapıda (Diyarbakır Evi) Restorasyon Çalışması, Fırat Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans TEZi, Elazığ 2002.
- Karacadağ Kalkınma Ajansı, Diyarbakır Kültür ve Turizm Projeleri Raporu, Hazırlayanlar: Tanrıku Armagan, Aksoy M. Adnan, Mayıs 2012 Diyarbakır.
- Karacadağ Kalkınma Ajansı, Diyarbakır Surları Bilgi Notu, Hazırlayan: Aksoy M. Adnan, Ocak 2012 Diyarbakır.
- Karadoğan, Sabri ve Kozbe, Gülriş: "Yukarı Dicle Havzasının (Bismil-Batman Arası) Jeomorfolojik Özellikleri ve Arkeolojik Yerleşme/Buluntu Yerlerinin Dönemler Boyunca Mekân Etkileşimleri", **İlhan Kayan Anı Kitabı** içinde, Ege Üniversitesi Basımevi, İzmir 2013, s. 1-43.
- Karadoğan, Sabri ve Yıldırım, Ahmet: "Birkleyn Mağaralarının (Diyarbakır/Lice) Jeomorfolojik Özellikleri, Oluşumu ve Turizm Potansiyeli" Düünden Bugüne Lice Sempozyumu, 05-06.09.2008, Mardin Artuklu Üniversitesi Yay., 2012 Mardin.
- Karadoğan, Sabri ve Yıldırım, Ahmet: "Silvan (Diyarbakır)' da Az Bilinen Bir Doğal- Kültürel Miras: Hassuni Mağaraları ve Antik kenti" I. Disiplinlerarası Turizm Araştırmaları Kongresi, 27-30.05.2010, **Detay Yay**, 2010 Ankara, s. 953-962.
- Karadoğan, Sabri ve Yıldırım, Ahmet: "Silvan ve Yakın Çevresine Ait Doğal, Tarihsel ve Kültürel Varlıkların Korunması ve Tanıtılmasında Coğrafi Bilgi Sistemlerinin Kullanımı ve İnternet Uygulaması", Uluslararası Silvan Sempozyumu, 25-27 Nisan 2008, Diyarbakır.
- Karakaş, Ayhan: "Eğil İlçesi Kırsal Turizm Potansiyelinin Değerlendirilmesi", **KMÜ Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi**, 14/23 (2012), s. 5-18.
- Karasar, Niyazi: **Bilimsel Araştırma Yöntemi**, Nobel Yayınevi, Ankara 2012.
- Karataş, Esra: **Kültür Rotaları Planlama Rehberi**, ÇEKÜL Vakfı Tarihi Kentler Birliği Yayınları, İstanbul 2015.
- Karg, N.: (1999), "Gre Dimse 1998: Başlangıç Raporu", İlısu ve Karkamış Baraj Gölleri Altında Kalacak Arkeolojik ve Kültür Varlıklarını Kurtarma Projesi 1998 Yılı Çalışmaları, 643-693.
- Karwiese, Stefan: **Antik Nüvizmatığe Giriş**, Arkeoloji ve Sanat Yayınları, İstanbul 1995.
- Kayserili, Alperen: Erzurum Şehrinin Kültürel Coğrafyası (Maddi Kültür Öğelerine Göre), Doktora TEZi, Erzurum, 2011.
- Keçeli, Arif ve Sarıusta, Faruk: "Medya Alışkanlıkları ve Kent Algısı İlişkisi Üzerine Bir Deneme: Diyarbakır Örneği", **Erzincan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi**, vol.6, issue.2 (2014).

- Kejanlı, D. Türkan ve Dinçer, İclal: “Diyarbakır Kale Kenti’nde Koruma ve Planlama Sorunları”, **Megaron**, 6/2 (2011), s. 95-108.
- Kejanlı, D. Türkan: “**Diyarbakır Hanları ve Kervansarayları**”, **Nebiler, Sahabiler, Azizler ve Krallar Kenti Diyarbakır**, Diyarbakır Valiliği Proje Koordinasyon Merkezi Yay.,Ankara 2010.
- Kendle, Amanda: “**Dark Tourism: A Fine Line Between Curiosity and Exploitation**” (2008) 16.12.2009, <http://www.vagabondish.com/dark-tourism-travel-tours>.
- Kessler, K.: (1980), **Untersuchungen zur Historischen Topographie Nordmesopotamiens**, Beihefte zum Tübingen Atlas des Vorderen Orients, Wiesbaden.
- Kılıç, Burhan ve Akyurt, Hande: “Destinasyon İmajı Oluşturmada Hüzün Turizmi: Afyonkarahisar ve Başkomutan Tarihi Milli Parkı”, **Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi**, C/S: 10/1 (2011), s. 209 - 232.
- Kılıç, Taner ve Tunçer, Harun: “Diyarbakır’da Turizmin Temel Unsurları Ve Turizm Hareketliliği”, **e-Journal of New World Sciences Academy Nature Sciences**, Volume: 4, Number: 3, (2009), s. 137-146.
- Kılıç, Taner: Kentsel Mekânların Kullanımı ve Seyyar Satıcılık: Diyarbakır Örneği, Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Doktora TEZi, Elazığ, 2010.
- Kılınç, İzzet,; Kingir Said; Mesci, Muammer: Türkiye’deki Seyahat Acentalarının Performans Değerlendirmelerinde Etkili Olan Faktörler, **Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi**, Cilt: 24, Sayı: 1, 2010, s. 25-42.
- Kınal, Füzuzan: **Eski Anadolu Tarihi**, Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara 1998.
- Köksal, M. Asım: **Peygamberler Tarihi**, Türkiye Diyanet Vakfı Yay., Ankara 2003.
- Konyar, Hasan Basri: (1936), **Diyarbakır Yıllığı III**, Ulus Matbaası, Ankara.
- Korkusuz, Şefik: **Seyahatnamelerde Diyarbakır**, Kent Yayınları, İstanbul 2003.
- Koroğlu, Kemalettin: (1998), **Üçtepe I**, Ankara.
- Koroğlu, Kemalettin: **Üçtepe I / Üçtepe ve Çevresinin Yeni Asur Dönemi Tarihi Coğrafyası**, Türk Tarih Kurumu Yay., Ankara 1998.
- Kousis, M.: (2000). Tourism and The Environment A Social Movements Perspective, **Annals of Tourism Research** 27, (2), 468-489.
- Kubat, Mehmet Cüneyt: Diyarbakır Tarihi Sur İçi Yerleşimi Dönüşüm/ Değişim Sürecinde Koruma Olgusu, Gebze Yüksek Teknoloji Üniversitesi Mühendislik ve Fen Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans TEZi, Gebze 2001.
- Küçükaltan, D.; Oğuzhan, A.; Apak, S. ve Boyacıoğlu, E. Z.: (2005). Bölgesel Kalkınmada Kültürel Turizmin Etkisi: Kırkpınar Yağlı Güreşleri Örneği, **Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi** 6 (1), 1-22.
- Kültür Ve Turizm Bakanlığı Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü (2007), **Atatürk Evleri**, DÖSİMM Basımevi Ankara.
- Lennon, John ve Foley, Malcolm: **Dark Tourism – The Attraction of Death and Disaster**, London: Continuum, 2000.
- Lim, Richard: **Doğu ve Güneydoğu’ya Farklı Bir Bakış**, çev., Metin Çulhaoğlu, Etik Ajans, İstanbul 2009.
- Luckenbill, D.D.: (1968) **Ancient Records of Assyria and Babylonia**, I- II, New York.
- Mar, Yeşua: Vakayiname: **494-507 Yıllarına Ait Urfa, Amid ve Güneydoğu-Anadolu Vakaları, Bizans - Sasani Savaşları (The Chronicle Of The Stylite)**, Çev. Mualla Yanmaz. İstanbul 1958.
- Matney, Timothy: (1998) “Preliminary Report on the First Season of Work at Ziyaret Tepe in the Diyarbakir Province” **Anatolica** 24: 7-30.

- Matney, Timothy and L. Rainville: with contributions by T. Demko, S. Kayser, K. Köroğlu, H. McDonald, J. MacGinnis, K. Nicoll, S. Parpola, M. Reimann, M. Roaf, P. Schmidt and J. Szuchman "Archaeological Investigations at Ziyaret Tepe, 2003-2004" **Anatolica** 31: 19-68.
- Matney, Timothy; J. MacGinnis; H. McDonald; K. Nicoll; L. Rainville; M. Roaf; M.L. Smith and D. Stein: "'Archaeological Investigations at Ziyaret Tepe, 2002'" **Anatolica** 29: 175-221.
- Mckercher, B.: ve Cros, H.: (2002). **Cultural Tourism, The Partnership Between Tourism And Cultural Heritage Management**, New York: The Hawort Pres.
- Melek, Ali ve Demir, Abdullah: **Dini Değerleri İle Diyarbakır**, Diyarbakır İl Müftülüğü Yayınları, Ankara 2009.
- Melek, Ali: **"Diyarbakır'da Peygamber Makam ve Kabirleri"** (Diyarbakır Valiliği), Nebiler, Sahabiler, Azizler, Krallar Şehri Diyarbakır, Diyarbakır 2009.
- Memiş, Ekrem: **Eski Çağ Türkiye Tarihi**, Ekin Kitabevi, Konya 1995.
- Meşeli, Aydoğan: "Diyarbakır'ın Şehirsel Gelişimi ve Fonksiyonel Sınıflandırmadaki Yeri" **Türk Coğrafya Kurumu Ulusal Coğrafya Kongresi**, 2005, İstanbul, s. 596-614.
- Miyake, Yutaka: 2005. 'Diyarbakır İli, Salat Camii Tepe ve Bismil Alt Bölgesi Yüzey Araştırması'. **Araştırma Sonuçları Toplantısı 22/2**, 1-10.
- Miyake, Yutaka: 2007. 'Salat Cami Yanı: Dicle Havzası'nda Çanak Çömlekli Neolitik Döneme ait Yeni Bir Yerleşme'. In M., Özdoğan, N., Başgelen (eds.) **Türkiye'de Neolitik Dönem: Yeni Kazılar, Yeni Bulgular, Arkeoloji ve Sanat Yayınları**, İstanbul, 37-46.
- Miyake, Yutaka: 2008. '2006 Yılı Diyarbakır İli, Salat Camii Yanı Kazısı'. **Kazı Sonuçları Toplantısı 29/3**. 211-222.
- Miyake, Yutaka: 2009. 'Diyarbakır İli, Salat Camii Yanı Kazısı'. **Kazı Sonuçları Toplantısı 30/2**, 101-112.
- Miyake, Yutaka: 2010. '2008 Yılı Diyarbakır İli, Salat Camii Yanı Kazısı'. **Kazı Sonuçları Toplantısı 31/2**, 435-450.
- Mıynat, Ali: **Bir Ortaçağ Kenti Hasankeyf**, Muğla Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans TEZi, Muğla 2008.
- Mor Afrem, Bet-Barşawmo: **Tur-Abdin Tarihi**, Çeviren: Vahap Kelat, Mardin 1996.
- Murphy, P.: (1988) "Community Driven Tourism Planning", **Tourism Management**, 9/2, June, s. 96-104.
- Nasır-ı Hüsrev: (1985), **Sefernâme**, çev: A. Terzi, İstanbul.
- Nora, Pierre: **Hafıza Mekânları** (Çev. M. Emin Özcan), Ankara: Dost Yayınevi, 2006.
- Oded, B.: (1979), **Mass Deportations and Deportes in The Neo-Assyrian Empire**, Wiesbaden.
- Ökse, A. T.: (1998), "Salat Tepe 1998 Araştırması" **İlisu ve Karkamış Baraj Gölleri Altında Kalacak Arkeolojik ve Kültür Varlıklarını Kurtarma Projesi 1998 Yılı Çalışmaları**, 333-344.
- Olalı, H.: (1990), **Turizm Politikası ve Planlaması**, İstanbul Üniversitesi İşletme Fakültesi Yayınları, İstanbul.
- Olmstead, A.T.: (1918), "Assyrian Government of Dependencies", **The American Political Science Review**, Vol 12, 63-77.
- Önal, G.: (2003). **Koruma Kültürü Ve Etik Kurallar, Türkiye Mühendislik Haberleri**, (423), 27-28.
- Önder, Oğuz: **Sivas İli Merkezindeki Türk Devri Hamamları**, Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans TEZi, Ankara 2007.

- Öner, Ç.: (1997), **Seyahat Ticareti**, Literatür Yayıncılık, 1. Basım, İstanbul.
- Özçelik, Metin: Diyarbakır Merkez Maddi Kültür Varlıkları, (2011), Dicle Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans TEZi, Diyarbakır.
- Özçelik, Metin: Diyarbakır Merkez Maddi Kültür Varlıkları, Dicle Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans TEZi, Diyarbakır 2011.
- Özdamar, Murat: Şanlıurfa'da Kültür Turizmi: Şanlıurfa'ya Kültür Turizmi Kapsamında Seyahat Acentaları İle Gelen Yerli Turistlerin Profilini ve Anlık Satın Alma Davranışlarını Belirlemeye Yönelik Bir Araştırma, Mersin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans TEZi, Mersin, 2011.
- Özdemir, M. Ali; ve Karadoğan, S.: (1996), "Türkiye'de İl Merkezlerinin Coğrafi Mekanla İlişkileri", **Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi**, Cilt: 8 Sayı :2, Sayfa:223-242, Elazığ.
- Özdoğan, Mehmet; Özdoğan, Aslı; Daniella, Bar-Yosef; Willem, Van Zeist: "Çayönü Kazısı ve Güneydoğu Anadolu Karma Projesi 30 Yıllık Genel Bir Değerlendirme", XV. Kazı Sonuçları Toplantısı (24-28 Mayıs 1993), Ankara 1994, s. 104.
- Özel, Ayla: (2006), Bismil-Batman Arası (Dicle Havzası) Paleolitik Dönem Buluntuları, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans TEZi, Ankara.
- Özen, Nurtekin: Diyarbakır Sur İçi Evlerinin Ekolojik Yönden İncelenmesi, Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans TEZi, Ankara 1999.
- Özgen, Hasan ve AYTEKİN, HAKAN: **Taşlar ve Düşler**, Mart Matbaacılık Sanatları, Diyarbakır Büyükşehir Belediye Yayını, Diyarbakır 2004.
- Özgüç, Nazmiye: **Turizm Coğrafyası: Özellikler ve Bölgeler**, Çantay Kitabevi, İstanbul 2011.
- Özgüç, Tahsin: (1948), Öntarihte Anadolu'da Ölü Gömme Adetleri, **Türk Tarih Kurumu-VII**, sayı: 17, Ankara.
- Özhan, T.; Ete, H.: 2008, Kürt Meselesi: Problem ve Çözüm Önerileri, **SETA Analiz**, Sayı.1, Siyaset Ekonomi ve Toplum Araştırmaları Vakfı.
- Özyılmaz, Havva: Diyarbakır Geleneksel Konut Mimarisinde Morfolojik Analiz: Geleneksel Konutların Güncel Kullanımda Değerlendirilmesi, Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara 2007.
- Parker, J. Bradley, 2007. 'Yukarı Dicle Arkeolojik Araştırma Projesi (UTARP): 2005 yılı Kenan Tepe Arazi Çalışması Raporu'. Kazı Sonuçları Toplantısı 28/1, 323-340.
- Parker, J.; Bradley, Creekmore A.; Dodd, L.S.; Paine R.; Abraham, M.: 2003. 'The Upper Tigris Archaeological Research Project (UTARP): An Overview of Archaeological Research Conducted at Kenan Tepe During the 2001 Field Season'. Kazı Sonuçları Toplantısı 24/2, 1-21.
- Parla, Canan: "Diyarbakır Surları ve Kent Tarihi", **ODTÜ Mimarlık Fakültesi Dergisi**, (22/1), (2005), (s. 57-84).
- Parla, Canan: Türk İslam Şehri Olarak Diyarbakır, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans TEZi, Ankara, 1990.
- Parpola, S.: (2006) "Cuneiform Texts From Ziyaret Tepe" (Ancient Tushan) 2002-2003 State Archives of Assyria Bulletin 16.
- Peasnell, Brian L.: 2000. The round house horizon along the Taurus-Zagros arc: a synthesis of recent excavations of Late Epipaleolithic and Early Aceramic sites in Southeastern Anatolia and Northern Iraq. Doctoral dissertation. Department of Anthropology. University of Pennsylvania..
- Peasnell, Brian L.: 2002. Intricacies of Hallan Çemi. Expedition, 44(1): 5-6.

- Peasnell, Brian L.: and Rosenberg, M. 2001. A preliminary description of the lithic industry from Demirkoy Hoyuk. In *Beyond Tools* (eds I. Caneva, C. Lemorini, D. Zampetti and P. Biagi). Berlin: **Ex Oriente**, pp. 363–87.
- Peköz, M. ve Yarcın, S.: (1998), **Seyahat İşletmeleri**, Bogaziçi Üniversitesi Yayınları, 3. Basım., İstanbul.
- Perihanoğlu, Hatice: *Silvan ve Hazro'daki Mimari Eserler*, Yüzüncü Yıl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans TEZi, Van 2004.
- Pieraccini, M.; Guidi, G.; Atzeni, C.: (2001). "3D Digitizing of Cultural Heritage", **Journal of Cultural Heritage**, 2: 63-70.
- Procopius: **History Of The Wars, Books I And II**, çev: H.B. Dewing, Harvard University Press, London 2005.
- Radburn, M.; Goodall, B.: (1991), "Marketing Through Travel Agent", içinde Ashworth, G, Goodall, B. (Editörler) **Marketing Tourism Places**, 237–255, Routledge, London ve New York.
- Radner, Karen ve Schachner, Andreas: (2001) "Tuşhan'dan Amedi'ye: Asur Döneminde Yukarı Dicle Havzasıyla İlgili Topografik Sorular", İlısu ve Karkamış Baraj Gölleri Altında Kalacak Arkeolojik ve Kültür Varlıklarını Kurtarma Projesi 1998 Yılı Çalışmaları, 729–776.
- Radner, Karen ve Schachner, Andreas: (2001) From Tuşhan to Amedi Topographical Question Concerning the Upper Tigris Region in the Assyrian Period. In *Salvage Project of The Archaeology Heritage of the İlısu and Carchemish Dam Reservoirs Activities in Ankara*: **Middle East Technical University**.
- Radner, Karen: (2004) *Das Mittelassyrische Tontafelarchiv Von Giricano/Dunu- şauzibi Excavations at Giricano I., Subartu14*, **Turnhout**.
- Relph, E.: 1976, **Place and Placelessness**, Pion, London, UK.
- Relph, E.: 1997, **Sense of Place**, In. S. Hanson (ed.) *Ten Geographic Ideas that Changed the World*, pp. 205–207, New Brunswick: Rutgers University Press.
- Sabuni, Muhammed Ali: **Peygamberler Tarihi**, Ahsen Yay., İstanbul 2003.
- Sandal, Ersin Kaya: "Sosyo Ekonomik Temelli Kültür Coğrafyası Açısından Bir İnceleme: Adana Örneği", **Coğrafi Bilimler Dergisi**, sayı: 6, (2008), s. (53-66).
- Sarısu, Ali: "Mustafa Kemal Paşa Kulp'ta", **Kara Amid Dergisi**, Atatürk Yılında Diyarbakır Özel Sayısı, (1981), s. 52-54.
- Şat, Esra: *Balıkesir Ve İlçelerindeki Atatürk Anıtları Ve Tören Alanlarının Kentsel Mekan Organizasyonundaki Rolü*, Balıkesir Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans TEZi, Balıkesir 2017.
- Savcı, Süleyman: (1956), **Silvan Tarihi**, Diyarbakır'ı Tanıtma Derneği Neşriyat No: 1, Tarih Serisi No: 1, Diyarbakır Matbaası, Diyarbakır.
- Sayılan, Hasan: *Muş İlinde Kültür Turizmi Potansiyelinin Coğrafi Yönden Değerlendirilmesi*, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans TEZi, Ankara, 2007.
- Seaton, A.V. Tony: "Guided by the Dark: From Thanopsis to Thanatourism", **International Journal of Heritage Studies**, C:2 (1996), s.234-244.
- Seçilmiş, Cihan ve Sarı, Yaşar: "Türkiye'de İllerin Turizm Gelişmişlik Endeksinin Oluşturulmasına Yönelik Bir Araştırma", **Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi**, C.9 S.32, 2010, s. (117-132).
- Sever, Erol: **Asur Tarihi**, Kaynak Yayınları, İstanbul 1996.
- Sever, Ramazan: "Polat Mağarası ve Turizm Potansiyeli", **Doğu Coğrafya Dergisi**, sayı: 19, (2008), s. 251-266.

- Sevim, Ali: (1962), Artukoğlu Sökmen'in Siyasi Faaliyeti, **Bellekten**, XXVI / 103, s. 501-520.
- Sheldon, J. P.: (1986), The tour operator industry: an analysis, **Annals of Tourism Research**, 13 (3), 349-365.
- Shils, Edward: "Gelenek" **Doğu Batı**, Yıl 7 Sayı:25 Kasım Aralık Ocak 2003-04, s. 101-131.
- Sigala, Marianna; Leslie, David: **International Cultural Tourism: Management, Implications and Cases**, ELSEVIER, Oxford, 2005.
- Sinclair, T. A., Eastem Turkey: An Architectural and wheological Survey, Vol. III, London 1989.
- Sis, Mine: Eski Diyarbakır Sur İçı Konutlarında İklimin Tasarıma Etkisi Üzerine Bir Araştırma, Dicle Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Diyarbakır 1993.
- Slayton, L. Sharon: "Ground Zero - Tragedy, Terror, and Grief Tourism." (2006) 03.06.2010, <http://www.grief-tourism.com/ground-zero-tragedy-terrorand-grief-tourism>.
- Smith, S.: (1938) **Assyrian Sculptures in the British Museum from Shalmaneser III to Sennacherib**, London.
- Soykan, Fisun: **Bir Turizm Coğrafyası Araştırması: Kırsal Alanların Turizm Potansiyelinin Saptanması ve Şirince (İzmir) Köyüne Uygulanması**, Ege Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları, No: 122, İzmir 2004.
- Soyukaya, Nevin; Bedirhanoğlu Esmâ; Timur, Fatma vd.: (2011), İç Kale Projesi, **Diyarbakır Kültür Envanteri (Merkez) I**, (cilt: I, s: 30-49), Diyarbakır: Diyarbakır Valiliği Müze Müdürlüğü.
- Sözen, Metin ve Tanyeli, Ugur: (1986), **Sanat Kavram ve Terimler Sözlüğü**, Remzi Kitabevi, Büyük Fikir Kitapları Dizisi:71, Evrim Matbaacılık, İstanbul.
- Sözen, Metin ve Tanyeli, Ugur: **Sanat Kavram ve Terimleri Sözlüğü**, Remzi Kitabevi, 2005 İstanbul.
- Sözen, Metin, **Diyarbakır'da Türk Mimarisi**, Eren Kitap, İstanbul 1971.
- Sözen, Muzaffer: **Anadolu Medreseleri: Selçuklu ve Beylikler Devri I**, İstanbul 1970.
- Sözen, Muzaffer: **Diyarbakır'da Türk Mimarisi**, İstanbul 1971.
- Sözen, Muzaffer: **Anadolu Medreseleri: Selçuklu ve Beylikler Devri II**, İstanbul 1972.
- Sözer, Ahmet Necdet: **Beşeri ve İktisadi Coğrafya Açısından Bir Bölge Araştırması, Diyarbakır Havzası**, Ankara 1969.
- Szuchman, J.J.: (2007) **Ziyarettepe / Tuşhan / Upper Tigris**, London.
- Tanrıkulu, Armağan ve Aksoy, M. Adnan: (Mayıs 2012), Diyarbakır Kültür ve Turizm Projeleri Raporu. Erişim tarihi: 21 Mayıs 2014, http://www.karacadag.org.tr/Content-Download/Diyarbak%C4%B1r_Kultur_ve_Turizm_Projeleri_Raporu.pdf
- Taşgın, Ahmet: "İnanç Merkezinin Sosyal Bütünleşmedeki İşlevi: Diyarbakır Örneği", Uluslararası Türk Dünyası İnanç Merkezleri Kongresi, **TÜKSEN Yay.**, Ankara 2004.
- Taşkıran, Harun ve Kartal, Metin: "2001 Yılı İlısu Baraj Gölü Alanı Paleolitik Çağ Yüzey Araştırması", 20. Araştırma Sonuçları Toplantısı-II, 2003, s.191-202.
- Taşkıran, Harun ve Kartal, Metin: "2001 Yılı İlısu Baraj Gölü Alanı Paleolitik Çağ Yüzey Araştırması", İlısu ve Karkamış Baraj Gölleri Altında Kalacak Arkeolojik Kültür Varlıklarını Kurtarma Projesi 2001 Yılı Çalışmaları, 2004a, **ODTÜ TAÇDAM Yayınları** s.695-724.
- Taşkıran, Harun; Kartal, Metin; Sevcen, B.C.: "2003 Yılı İlısu Baraj Gölü Alanı Paleolitik Çağ Yüzey Araştırması", 22. Araştırma Sonuçları Toplantısı-I, 2005, s.335-340.
- Taylor, John George: "Travels in Kurdistan, with Notice of The Sources of The Eastern and Western Tigris and Ancient Ruins in Their Neighbourhood", **Journal of The Royal Geographical Society of London**, Vol. 35, 1865, s. 21-58.

- Tekin, Adil: **Diyarbakır Anadolu Tarihinin Taşlara Yazıldığı Kent**, Dicle Üniversitesi Basımevi, Diyarbakır 1997.
- Tekin, Adil: **Diyarbakır**, İstanbul 1971.
- Tekin, Halil: 2008. 'Hakemi Use (Diyarbakır) 2006 Yılı Kazıları' Kazı Sonuçları Toplantısı 29/1, 1-10.
- Tekin, Halil: 2011b. 'Diyarbakır'da Bir Halaf Yerleşimi: Karavelyan (Hıncıka) 2009 Yılı Kazıları' Kazı Sonuçları Toplantısı 32/2, 350-363.
- Temel, Mustafa: "Binlerce Yıldır Akan Bir Nehir, 33 Medeniyet Bir Şehir; Diyarbakır", Diyarbakır Valiliği Kültür Turizm Proje Birimi, Diyarbakır, 2012.
- Teo, P. ve Yeoh, B. S. A.: (1997). "Remaking Local Heritage For Tourism", **Annals of Tourism Research**, 24-1: 192-213.
- Tepelus, C. M.: (2005), Aiming for sustainability in the tour operating business, **Journal of Cleaner Production** 13, 99-107.
- Tonbul, Sadettin ve Karadoğan, Sabri: "Dicle Havzasındaki Doğal Çevre ve Beşeri Özellikler ile Arkeolojik Değerlerin, Bölge Paleo-Coğrafik ve Paleo-Kültürel Koşulların Belirlenmesindeki Rolü ve Bugünkü Durum", (Ed: Haluk Sezgin), Türkiye'de Risk Altındaki Doğal ve Kültürel Miras, **Türkiye Anıt Çevre Turizm Değerlerini Koruma Vakfı Özel Yayımları**, 2001, s. 341-352.
- Top, Mehmet ve Koç, Erkan: "Diyarbakır'ın Osmanlı Dönemi Öncesi Cami ve Mescitleri", İrfan Yıldız (ed.) Medeniyetler Mirası Diyarbakır Mimarisi, içinde, **Diyarbakır Valiliği Kültür ve Sanat Yayınları 3**, Diyarbakır 2011, s. 227-256.
- Torolsan, B., ve Scott J.: "The Grand Baths of Istanbul: Hamams" **Cornucopia** , 41, 2009, 43-81.
- Tuncer, Orhan Cezmi: (1996), **Diyarbakır Camileri Mukarnas, Geometri, Orantı**, Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi Kültür ve Sanat Yayınları, Ankara.
- Tuncer, Orhan Cezmi: (2002), **Diyarbakır Kiliseleri**, Ankara.
- Turani, Adnan: (1993), **Sanat Terimleri Sözlüğü**, Remzi Kitabevi, İstanbul.
- Ufuk, Esin: "Tarihöncesi Çağlarda Anadolu'da İlk Üretim Aşaması", **Toplum ve Bilim**, S. 6-7, (Aralık), İstanbul 1978.
- Ülgen, A. S.: "Hamam Maddesi", **İslam Ansiklopedisi Cilt: 5**, (1950), İstanbul.
- Uluçam, Abdüselam: "Hasankeyf Mimarlık Tarihi" I. Uluslararası Batman ve Çevresi Tarihi ve Kültürü Sempozyumu, Batman, 15-17 Nisan 2008, s. 425.
- Uludağ, Süleyman: **İslam'a Giriş (Temel Esaslar)**, Diyanet İşleri Başkanlığı Yay., Ankara 2008.
- Uygur, Selma Meydan ve Baykan, Eda: (2007), "Kültür Turizmi ve Turizmin Kültürel Varlıklar Üzerindeki Etkileri", **Gazi Üniversitesi Ticaret ve Turizm Eğitim Fakültesi Dergisi**, 2 (3049).
- Üzülmez, Müslüm: **Yazılı Kaynaklarda Çermik**, Kent Işıkları Yay., İstanbul 2012.
- Valsiner, J. And Veer, R.: 2000, **The Social Mind: Construction of the Idea**, Cambridge University Press, New York, USA.
- Wang, S.; Fu, Y. Y.; Cecıl, A.; Avgoustgs, S. H.: (2006). Residents' Perceptions of Cultural Tourism And Quality of Life- A Longitudinal Approach, **Tourism Today**, Fall 2006, 47-61.
- Yaşınkaya, I. "Güneydoğu Anadolu'da Yapılan Paleolitik Çağ Araştırmaları Üzerinde Genel Bir Değerlendirme", **Türk Tarih Kongresi 10**, 1990, s.35-42.
- Yaşınkaya, N. Ulben: (2010), 2002 Yılı Bismil-Batman (Dicle Güneyi) Arasında Saptanan Paleolitik Buluntular, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans TEZi, Ankara. Ankara.

- Yarcan, S.: (1998), **Türkiye’de Turizm ve Uluslararasılaşma**, 2. Basım, Bogaziçi Üniversitesi Yayınları, İstanbul.
- Yegül, K. Fikret: “Anadolu Su Kültürü: Türk Hamamları ve Yıkınma Geleneğinin Kökleri ve Geleceği”, **Anatolia**, S. 35 (2009), s. 99-118.
- Yeşilbaş, Evindar: “Diyarbakır Su Mimarisi”, **Diyarbakır Kültür Envanteri (Merkez) I**, içinde, Diyarbakır Valiliği İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, Diyarbakır 2011, s. 158-224.
- Yiğit, İsmail: **Peygamberler Tarihi**, Kayıhan Yay., İstanbul 2005.
- Yıldırım, Mücahit: Geleneksel Diyarbakır Evlerinin Korunmasına İlişkin Bir Yöntem Araştırması, Mimar Sinan Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Doktora TEZi, İstanbul 2002.
- Yıldırım, Nurgül: “Anadolu’da Bulunan Yeni Asur’ca Belgeler”, **Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Tarih Bölümü Tarih Araştırmaları Dergisi**, Cilt:29/S:48, (2010), s.119-135.
- Yıldız, Hatip: “Osmanlı Belgelerinde Diyarbakır ve Sahabeler”, I. Uluslararası Nebiler Sahabiler Azizler, Krallar Kenti Diyarbakır Sempozyumu, Diyarbakır 2010.
- Yıldız, İrfan: “Diyarbakır Türbeleri”, **Medeniyetler Mirası Diyarbakır Mimarisi** içinde, (ed: İrfan Yıldız), Diyarbakır Valiliği Kültür ve Sanat Yayınları 3, Diyarbakır 2012, s. 319-416.
- Yıldız, İrfan: **Eğil’in Kültürel Mirası**, Diyarbakır Valiliği Yayınları, Diyarbakır 2012.
- Yılmaz, Ali: “Beşeri Kaynaklar ve Turizm Türleri”, Semra Günay Aktaş (Editör), **Turizm Coğrafyası**, içinde, Anadolu Üniversitesi Yayınları, s. 66-97, Eskişehir 2013.
- Yılmaz, Aysel ve Baran, Mine: “Diyarbakır Sokakları (Küçeleri)”, I. Uluslararası Nebiler, Sahabiler, Azizler, Krallar kenti Diyarbakır Sempozyumu, 2010 Diyarbakır.
- Yinanç, Mükremin Halil: (1945), Diyarbakır, **İslam Ansiklopedisi**, (3), s.601-626.
- Yosmaoğlu, N. ve F. Engin: (2002), **Düzce İl Gelişim Planı**, Düzce.
- Yurttaş, Hüseyin: Hasankeyf Yapılarının Sanat Tarihimizdeki Yeri, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Doktora TEZi, Erzurum 1991.
- Yurttaş, Hüseyin: **Hasankeyf’te Artuklu, Eyyûbi, Akkoyunlu ve Osmanlı Dönemi Mimari Eserleri**, Türkler VIII, Ankara 2002.
- Zengin, Burhanettin ve Erkol, Gül: “Bölge Turizmini Planlama Ve Sürdürülebilir Gelişim: Şanlıurfa Örneği”, **Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi**, Yıl: 3, Sayı: 17, 2015, s. (377-396).